

Tematem projektu jest osadnictwo i kultura w Dolnej Galilei w okresie żelaza, czyli pomiędzy XII wiekiem a przełomem VII i VI wieku p.n.e. Dolna Galilea to niewielki obszar rozciągający się od wybrzeża Morza Śródziemnego na zachodzie po przedgórze Górnej Galilei na wschodzie oraz od Rosh ha-Niqra ('Schody Tyru') na północy po górski grzbiet Carmelu i dolinę Yezreel na południu. Takie położenie geograficzne od samego początku określiło charakter Dolnej Galilei jako obszaru przejściowego pomiędzy Fenicją a Palestyną. Miało to stały i bezpośredni wpływ na jego historię i dzieje mieszkańców.

Celem podjętych badań jest wyczerpująca analiza różnorodnych aspektów osadnictwa w Dolnej Galilei w okresie żelaza celu uzyskania odpowiedzi na podstawowe pytanie: Czym była wówczas Dolna Galilea w ujęciu historycznym, społecznym i kulturowym?

Spośród wielu zagadnień podejmowanych w ramach Projektu znajdują się między innymi następujące:

- Wpływ wielkiego kryzysu (wywołanego, jak się przypuszcza, między innymi zmianami klimatycznymi) jaki na przełomie XIII i XII wieku dotknął wschodnie rejony Morza Śródziemnego. Dolna Galilea, jako część Lewantu również stała się areną bardziej lub mniej gwałtownych wydarzeń, takich jak najazdy Ludów Morza, przenikanie na tereny nizinne koczowników (Izraelitów) i innych stojących poza społeczeństwem grup, które pojawiły się w czasach ogólnego zamętu.

- Jaki los spotkał dotychczasową ludność, czyli Kanaanejczyków, na początku okresu żelaza, w XII w. p.n.e.? Czy zostali całkowicie wyparci przez nowo przybyłe grupy ludzi, wywodzące się prawdopodobnie z kręgu kultury egejskiej i Cypru, które stopniowo zasiedliły wybrzeże Palestyny pomiędzy rzeką Yarkon na południu i niziną Akko na północy a także zachodnią część doliny Yezreel.

- Do jakiego stopnia Dolna Galilea może być uważana za część terytorium fenickie, nie tylko w sensie podziałów politycznych, ale przede wszystkim w sensie kulturowym? Ściśle z tym związane jest kolejne zagadnienie, mianowicie kiedy i gdzie te elementy kultury fenickiej się pojawiają? Czy było jakieś wzajemne oddziaływanie z kulturą lokalną? Czy dostrzegalne są także wpływy innej, sąsiedniej kultury, to znaczy królestwa Izraela. I wreszcie jaki był charakter ewentualnych kontaktów z krajami zamorskimi.

Najlepszym sposobem znalezienia odpowiedzi na te i inne pytania jest wyczerpująca analiza pozostałości materialnych stanowiska osadniczego, które dostarczyło wystarczającej ewidencji archeologicznej do prześledzenia jego historii w ciągu całego okresu żelaza. Dlatego też podstawą Projektu jest oryginalny i niepublikowany materiał archeologiczny pochodzący z dwóch ostatnich sezonów wykopalisk podjętych przez École Biblique et Archéologique Française w Jerozolimie (1979, 1980) na Tell Keisan. Celem Projektu jest udostępnienie rezultatów badań nad ceramiką z tego stanowiska i pogłębienie naszej obecnej wiedzy na temat historii Dolnej Galilei. Rezultaty badań niepublikowanej, i w związku z tym nieznanym innym badaczom ceramiki z Tell Keisan, w połączeniu z informacjami z innych stanowisk tego regionu pozwolą na opracowanie nowego systemu typologicznego i chronologicznego dotyczącego ceramiki okresu żelaza Dolnej Galilei i jego korelacji z zespołami ceramicznymi innych stanowisk północnej Palestyny i południowej Fenicji.

Projekt nie ogranicza się jednak do badania ceramiki dla niej samej, do przedstawienia systemu typologicznego, zagadnień chronologicznych i skatalogowania znalezisk. Szerokie podejście do badania różnorodnych aspektów ceramiki, pozwala wykorzystać ją jako użyteczny nośnik informacji istotnych dla innych zagadnień badawczych. Najważniejsze z nich wymieniono powyżej. Opublikowane rezultaty będą stanowić nowy, bez wątpienia użyteczny punkt wyjścia dla przyszłych badań ceramiki na tym obszarze. Pozwolą na lepsze poznanie wciąż niekompletnego obrazu kultury materialnej Dolnej Galilei w okresie żelaza. Jest to niezwykle interesujący i obiecujący naukowo temat, w którym wiele pozostaje jeszcze do zrobienia.